

TOIMITTAJALTA

Kun nyt toivotan kaikille Ruusu-Ristin lukijoille rauhaisaa joulua ja onnellista uutta vuotta, kysyy sydämeni arkaillen ja epäröiden: oletteko pitäneet Ruusu-Rististä tänä vuonna? Onko se ollut mielestänne lukemisen arvoinen? Soisitteko sen yhä elävän ja jatkuvan? Rakastatteko sitä niin paljon, että vielä edelleen sitä tilaatte, niin, että yhä vielä tahdotte sitä tukea, auttaa ja tehdä jotakin hyvää sen puolesta?

Sydämeni kysyy tätä arkaillen, sillä onhan tämä vuosi 1922 ollut koettelemuksen ja koetuksen vuosi. Heti alussa väheni lehden koko puolella. Viime vuonna Ruusu-Risti ulkoasultaan oli arvokkaan näköinen, olihan jokainen numero kuin pieni kirja ainakin. Tänä vuonna monet ovat huomauttaneet, että se on ollut koko lailla mitättömän näköinen – niin „kummallisen ohut“. Viime vuonna sisältökin oli vaihteleva; useat kynämiehet kirjoittivat siihen, käännöksiäkin oli monenlaisia. Tänä vuonna sisältö on ollut jokseenkin samanlaista joka numerossa, ja toimittaja on omilla kirjoituksillaan täyttänyt enemmän kuin puolet säännöllisesti. Lukijain into ja harrastus on täten pantu ankaralle koetukselle. On aivankuin Ruusu-Risti pitkin vuotta olisi kysynyt: rakkaat lukijat, saatteko kylliksi oppia ja tyydytystä, kylliksi henkistä ravintoa toimittajani kyhäyksistä ja kirjoituksista?

Tietysti olkoon sanottu, että olen usealta taholta vastaanottanut kiittäviä arvosteluja; monet ystävät ovat lämpimästi vakuuttaneet, että Ruusu-Risti on ollut heistä kodikas, miellyttävä, ehyttunnelmallinen ja riittävästi isokin! Tuskin muuten olisin uskaltanut pitää kiinni ohjelmastani läpi koko vuoden. Mutta näin vuoden vaihteessa tuntuu sittenkin arveluttavalta . . .

En tahdo vaivata lukijoitani pyynnöllä, että he kirjoittaisivat minulle mielipiteensä ja arvostelunsa, mutta luonnollisesti olen semmoisesta ystävyuden osoituksesta kiitollinen. Näenhän joka tapauksessa ensi vuoden tilaustulvasta, missä arvossa tämän vuoden tilaajat ja lukijat ovat pitäneet totuuden etsijä- ja julistajalehteensä.

Välistä kysytään, eikö teosofin velvollisuus ole ottaa innokkaasti osaa yhteiskunnallisiin rientoihin; hänhän uskoo ihmisten veljeyteen, – eikö hänen siis tule taistella parempien, oikeudenmukaisempien, veljellisempien olosuhteiden aikaansaamiseksi maallisissa yhteiskunnissa?

Tavallisesti vastataan tähän, että yksityinen teosofi tietysti on vapaa menettelemään omantuntonsa ja paraimman ymmärryksensä mukaan, mutta että Teosofinen Seura semmoisenaan ei sekaannu mihinkään politiikkaan. Kuitenkin saatamme nähdä, että viime vuosina teosofisillakin tahoilla huomio yhä enemmän kääntyy ajallisiin, yhteiskunnallisiin ja valtiollisuus kysymyksiin. Teosofit ovat ikäänkuin tehneet sen aivan oikean johtopäätöksen, että heidän teosofiansa on tyhjää haavetta, ellei se läpäise ja henkevoitä heidän maallista, personallista, ruumiillista elämäänsä. Ja koska nykyajan käytännöllinen äly keskittää huomionsa näkyväiseen maailmaan, ei ole ihmeteltävä, että teosofitkin – kelvataksaan maailmassa – tahtovat olla maailmassa mukana sitä parantamassa ja sen oloja oikaisemassa.

On yhtäkaikki olemassa toinenkin näkökanta, jonka mukaan teosofian eli okkultismin käytännöllisyys ei näy maallisissa vaan – sanoisinko? – taivaallisissa puuhissa; eikä edes minkäänlaisissa „puuhissa“, vaan sangen hiljaisessa ja näkymättömässä työssä hengen vainiolla. Eräs Mestari sanoi: „minun valtakuntani ei ole tästä maailmasta“. Hänen valtakuntansa edistäminen olisi kuitenkin tämän näkökannan mukaan teosofian ja okkultismin varsinainen käytännöllinen työ.

Sanoipa kerran madame Blavatsky „Theosophistin“ ensimmäisen vuosikerran ensimmäisessä numerossa:

„Teosofinen Seura ei välitä politiikasta; se on vihamielinen sosialismin ja kommunismin järjettömille haaveille, joita se kammoo – koska molemmat ovat vain eläimellisen voiman ja laiskuuden valepukuista salaliittoa rehellistä työtä vastaan; Seura välittää sangen vähäsen aineellisen maailman ulkonaisesta inhimillisestä hoitamisesta. Koko sen pyrkimys on suunnattu näkyväisen ja näkymättömien maailmoiden salatieteellisiä totuuksia kohti. Ainoastaan aineellista ihmistä liikuttaa, onko fyysillinen ihminen keisarikunnan vaiko tasavallan hallitsema. Olkoon hänen ruumiinsa vaikka orjuutettu; mutta sielunsa suhteen hän on oikeutettu antamaan hallitsijoilleen sama ylpeä vastaus kuin Sokrates muinoin tuomareilleen. Heillä ei ole mitään valtaa *sisäisen* ihmisen yli“.

Noin kirjoitti H. P. B. vuonna 1879. Hänen arvostelunsa sosialismista ja kommunismista hämmästyttää nykyaikaista lukijaa; tuntuu, kuin hän tietäjäsilmällään olisi aavistanut, minkälaiseksi sosialistinen liike aikaa myöten kehittyisi, – niin sattuvan teräviä ovat hänen ankarat sanansa, tähdättyinä itse liikkeeseen. Selvää on, ettei madame Blavatsky arvostellut sanoillaan sosialismia aatteena; hän ei nähtävästi ollut siihen syventynytkään silloin vielä, koska hän myöhemmin, esim. Teosofian avaimessa, puhuu sosialismista paljon kohteliaammassa äänilajissa – ehkä kohdattuaan Mrs. Besantin, Mr. Burrowsin y. m. sosialisti-teosofeja. Sillä ero on luonnollisesti tehtävä aatteen ja liikkeen välillä.

Mutta ylläolevassa otteessa pääpaino ei olekaan sosialistisen liikkeen arvostelemisessa, vaan siinä kuvassa, minkä H. P. B. antaa Teosofisen Seuran työstä ja todellisesta teosofiasta. Koko artikkelin nimenä onkin „Mitä ovat teosofit?“ ja H. P. B. nähtävästi tahtoo painostaa sanoillaan sitä, että salatieteilijä ja teosofi, joka palvelee ikuista totuutta ja ihmiskunnan ikuista elämää, tekee selvän eron tämän „taivasten valtakunnan“ ja ajallisten, ohimenevien, muuttuvaisten ja vaihtelevien ilmiöiden välillä ihmisten maallisessa elämässä.

*

Olen vastaanottanut seuraavan kirjallisen kysymyksen:

„Eikö olisi jo aika perustaa teosofista veljeyskirkkoa?“

„Tämä kysymys tulee allekirjoittaneelle mieleen muistaessa, että tammikuun 1 p:nä astuu voimaan uskonnonvapauslaki. Kysymyksessä esitetyn kirkon ympärille voisivat kaiketi yhtyä kaikki teosofisia aatteita omaavat eri suunnat.

„Toivottavasti ensi tilassa järjestetään yhteinen neuvottelukokous, jossa asiasta voitaisiin keskustella.

„Albergassa 16.11.1922.

Isak Räsänen“.

Johtaja Räsänen on esittämässään kysymyksessä kosketellut asiaa, jossa kesästä saakka minunkin ajatukseni ovat askarrelleet: mitä meidän teosofisten totuudenetsijäin nyt on tehtävä, kun saamme vapauden astua ulos luterilaisesta kirkosta, jos haluamme, emmekä enää ole pakotetut maksamaan veroa kirkolle? Jos vain jätämme kirkon, jäävät lapsemme

ilman uskonnollista kasvatusta koulussa, saaden opetusta vain tunnustuksettomassa siveysopissa, mutta jos perustamme oman seurakunnan, on sillä oikeus huolehtia lastemme uskonnollisesta opetuksesta. En ole vielä tutustunut uuteen lakiin, mutta olen sen näin käsittänyt.

Kysymys on siis – ei ainoastaan mielenkiintoinen vaan – polttava päivän kysymys, joka ehdottomasti ennen pitkää vaatii ratkaisua. Aate astuu älymaailmasta alas jokapäiväisten todellisuuksien piiriin. Teosofeina olemme aina harrastaneet uskonnon vapautta. Teosofisen Seuran konstitutsioni lepää sillä ja teosofisen liikkeen koko henki inspiroi uskonvapauteen. Mitä me nyt aiomme tehdä, kun ihanteemme yhtäkkiä tässä suhteessa tarjoutuu toteutettavaksi näkyväisessä maailmassa?

Ruusu-Ristissä olemme kysymystä pohtineet ja ajatuksemme ovat kesästä lähtien käyneet samaan suuntaan kuin herra Räsäsen. Meidänkin mielestämme olisi nyt yhteistyö eri yhdistysten – Teosofisen Seuran, Antroposofisen Seuran, Ruusu-Ristin ja ehkä Vapaamuurarein (ainakin Yhteisvapaamuurarein) – kesken ajan vaatima. Voiman tuhlausta tuntuisi olevan, jos jokainen pieni seura muodostaisi oman seurakunnan kanslioineen ja virastoineen. Mutta jos seurat kokoaisivat voimansa yhteen ja yhdessä muodostaisivat seurakunnan, tarvittaisiin vain yksi keskusvirasto, joka kyllä ehtisi hoitaa kaikkien yhdistysten virallisia matrikkeliasioita. Silti tietysti jokainen seura vapaasti hoitaisi henkisiä asioitaan ja jatkaisi omaa henkistä työtään. Ei luulisi tällöistä järjestelyä mahdottomaksi.

Arvoisa kirjeenvaihtajani käyttää nimitystä „kirkko“, mutta semmoinen nimi ei liene pakollinen. Laillinen nimitys on tai „seurakunta“. Huomautan tästä ohimennen, koska „kirkko“ sana kaikuneen monen totuudenetsijän korvissa epämiellyttävältä, tuoden mieleen kuvan ulkonaisesta hurskaudesta, ulkokultaisuudesta, ahdasmielisyydestä, jumalanpalvelusmenoista ja tarkoin määritellyistä opinkappaleista.

Muuan Ruusu-Risti-jäsen on seurakuntakysymyksen yhteydessä kertonut meille kauniista unelmastaan, että olisi yhteinen temppekirakennus edellämainituille yhdistyksille. Temppekirakennuksen keskustana olisi suuri julkinen kokoushalli ja siivissä olisi jokaisella seuralla omat luento-, looshi- ja kirjastohuoneensa.

Mikään unelma ei ole mahdoton. Tulevaisuus on nyt avoinna edessämme.

Toivottavasti, sanon minäkin, tulee pian keskustelua ja neuvottelua asiasta kaikkien teosofismielisten henkilöiden kesken.

*

Vielä kerran: rauhaisaa, iloista ja onnellista joulua ja näkemiin tammikuussa!

(Ruusu-Risti, joulukuu 1922, s.290-294)